

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklicani petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 n. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davci posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, priljubeno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisano in za dostavo frankovano.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		v Jugoslaviji		v inozemstvu	
12 mesecev	6 mesecev	12 mesecev	6 mesecev	12 mesecev	6 mesecev
Din 120—	Din 60—	Din 144—	Din 72—	Din 216—	Din 108—
6	30	72	36	108	54
3	15	36	18	54	27
1	5	12	6	18	9

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 300 p po nakazilu.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo odzvati.

KUMANOVO.

(Misli ob desetletnici.)

Naše misli plovejo tja doli na južnovzhodno stran naše domovine, kjer so se zbrali predstavniki naše države, da proslave velik zgodovinski jubilej naše nacije.

Zgodovinski jubilej. Kaj vse se je sprejelo v zgodovinskih analah v teku dolgih stoletij razvoja celokupnega človeštva! Koliko neznamitih, brezpomembnih dogodkov in dejstev, koliko raznoličnih imen in letnic, ki so vredne zgolj pozabe. Le omejeno število v resnici pomembnih, dalekosežnih dogodkov svetovnega razvoja bo ohranila glavna knjiga svetovne zgodovine, ker je njih pomen, njih veličina brez primerov z drugimi.

V zgodovini Jugoslovenstva bo za vse čase zaznamovano eno takih zgodovinskih veledelcev z imenom Kumanovo. Z dogodki, ki so spopeli neločljivo s tem imenom, je nastopila Jugoslovenstva nova doba razvoja, nacionalnega in političnega življenja. Kumanovo je ostro izklesan mejnik med dvema epohama vsega življenja in udejstvovanja jugoslovenske nacije in s tem velikega dela evropskega kulturnega življenja.

Kumanovo je pred vsem simbol neizmerne, do samega mozga in do same krvi brez vsakršnega ozira prodirajoče požrtvovalnosti, ki more izvirati le iz najglobljih nacionalno in človeškoetičnih, najčistejših čustvenih in miselnih virov. Preogromne krvne žrtve srbskega dela našega naroda za naše osvobodjenje, ta petstoletna borba samih herojev od najvišjega do najnižjega za najvišji cilj: vsakega živega bitja in vsake socialne skupine organizovanega človeštva, ta sveta borba za svobodo, za lastno neodvisno državo, kulturno in gospodarsko življenje proti silnim nasprotnikom na dve, tri strani — vsi ti strašni napor in boji so dosegli prvi svoj višek pri Kumanovu, kjer so bili v veliki bitki definitivno zlomljeni okovi vzhodnega osmanskega carstva.

Hrabri, dični naš Šumadince, človek, ki mu po pretresljivih vrlinah srca in duše enakega težko najdeš na svetu, ta naš večni borec za lastno domovino, je pri Kumanovu udaril s tako silo po enem svojih tlačiteljev, da je ostrost tega zamaha čutil tudi drugi in tretji. Več na mu hvala in slava za ta njegov veliki zgodovinski čin!

Mi Slovenci in Hrvati in tudi bratje Srbi, ki smo za časa te velike

bitke naših že prej osvobojenih bratov vzdihovali in preklinjali svojo usodo v fiziških sponah velikega tisočletnega nemško-madžarskega imperija, ne da bi si bili dali uklemiti v spone svojo jugoslovensko dušo, smo spremljali s strahom in trepetom, pa tudi z na, viharnejšim notranjim veseljem in z najsmelejšimi nadami kretanje srbskih borcev, ki so se bližali staroslavemu Kosovemu polju, da osvetijo Kosovo in osvobodijo vse svoje brate, bilo to stran ali onostran raznobarvnih nasilno zasajenih mejnikov.

In iz bogate žrtve plemenite srbske krvi so vzklikli rdeči cveti našega osvobodjenja in ujedinjenja.

Po strahoviti preizkušnji našega Pijemonta v balkanski vojni, katero je prestala junaška Srbija z najsijajnejšo veličino svojih herojskih borcev za svobodo svojega plemena nad vse častno pod najširšo svetovno javnostjo, je prišla zadnja postaja križevega pota tega junaškega naroda v njegovi borbi za obstanek.

Trhlo osmansko carstvo se je sesulo pod silnimi udarci jugoslovenske življenske sile, a borba s tisočletnim sovragom na severozahodu, borba z avstro-nemško-madžarskim imperijem se je šele pričela. Odločilna borba na življenje in smrt. In takrat je zatrepetala v slehernem jugoslovenskem srcu sleherna žilica naše nacionalne duše, saj je šlo doslovno za »biti ali ne biti«. Nemčija in Avstro-Ogrska sta si izbrali haš leto 1914. za odločilni boj, ko je bila Srbija oslabiljena in niena zaščitnica Rusija se ne pripravljena za odločilni spopad med dvema sovražnima svetovoma. A tudi v tem najkritičnejšem trenutku naše zgodovine hrabri sin Šumadije ni niti za trenutek okleval ali obupaval, ne, zagrabil je skoraj avtomatično za orožje, zaupajoč svoji poštenosti pesti in svojemu večno plemenitemu sbskemu bogu, ki ga je čuval stoletja in stoletja in ni dopustil, da bi se pogubil človek, ki je imel eno samo strast, da je ljubil svojo zemljo in se boril za njo z nadčloveško močjo. Prišli so dnevi slave, prišli so dnevi trpljenja in ponižanja, a prišli so tudi dnevi vstajenja, novega življenja, poveličanja, najlepšega zadoščenja za vse krvavo trpljenje herojskega naroda.

Iz tega trpljenja, iz teh žrtev:

Nastalo je novo doba,
Novo srečo, bože, daj!

Nastala je po življenjetvorni volji vsega jugoslovenskega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev naša nova velika domovina, naša država, po stoletnem in tisočletnem razvoju naša edina država, ki je najnaravnnejša tvorevina v državnozvojemnem oziru, ki je edina naravna, nujno nastala država naše nacije. Vse, kar je bilo pred njo, kar se ni ujemalo z njeno tendenco in z njenim obsegom, vse je bilo prisiljeno, nenaravno, proti življenjskim pogojem naše nacije naperjeno.

In pogledimo v bodočnost! Iz vsega dosedanjega našega razvoja izhaja njuni zaključek, da bi bilo vse, kar bi se z uspehom naperilo zoper našo državno tvorbo, ki ni nastala slučajno, učinjeno v dijameltralnem nasprotju z vsem našim razumskim in čustvenim življenjem, z vsemi življenjskimi interesi nas vseh, z vsemi eksistenčnimi interesi prvega in zadnjega Jugoslovena, Slovence, Hrvata in Srba.

To aksiomatično resnico nam oznanjuje zdaj in vselej posvečeno ime: KUMANOVO.

TRPLJENJE JUGOSLOVENOV V ITALIJI.

Od takrat, ko so pridrveli italijanski vojaki v Primorje, katero nosi sedaj ime Julijska krajina, traja trpljenje naših bratov ob Adriji. Kak trenutek je kazalo, da preneha divjanje nad našim življenjem, ali to je bil le trenutek, za katerim se je trpljenje še stopnjevalo. Kolikor bolj se dviga fašizem, toliko bolj narašča trpljenje Jugoslovenov v Italiji. Ljalni so in ničesar ne pregreše proti Italiji, pa vendar nimajo niti en dan miru na svoji zemlji. Kar nepretrgoma nam prihajajo poročila, kako brezpravnosti so izročeni. Najhuje je v Istri. Istro hočejo najprvo potlačiti in kadar bi tu opravili svoje delo, bi se vrgli z vso silo na ostale pokrajine, kjer bivajo Jugosloveni.

V Puči se je imel vršiti v nedeljo občni zbor tamkajšnje hrvatske porojnice. Sklicatelji so storiili v to svrhu vse, kar zahteva zakon, in predstojnik kvesture jih je zagotovil, da bodo mogli nemoteno zborovati. Toda komaj se je sešlo 20 posojilničnih odborikov, so prihrumeli fašisti in s krikom stopili med zborovalce. Debele gorjače in žilavke so imeli v rokah in s temi gorjačami in žilavkami so začeli udarjati po navzočih. Nekaj se jih je onesvestilo, druge so pahnili iz dvorane v nadstropju po stopnicah v vežo, kjer so padli drugim fašistom v roke. Italijanski razbojnikov je bilo okoli 50. Izmed zborovalcev so bili težko ranjeni štirje: Mihovilevič, Klekić, Rosanda in Črljenica. Lahko pa: dr. Kajin, Orasčić, Zunić in drugi. Potem so italijanski junaki odšli, prepevajoč svojo himno. Težko ranjene so odpeljali v bolnico, drugi so šli po pomoč v lekarno. Ko so fašistovski reševalci italijanske domovine izvršili svoj zločin, so se prikazali kraljevski stražniki in orožniki in radovedno izpraševali, kaj vendar se je zgodilo, dasi so dobro vedeli, da so izvedli fašisti novo »patriotično delo«, proti kateremu seveda ne morejo nastopiti varuhi javnega reda in miru v Italiji. Preiskave ne bo nobene in kaznovan ne bo nihče, pa tudi če bi kak

Jugosloven podlegel dobljenim težkim ranam.

Jugosloven je v Italiji brezpraven. Kaj storiti, da preneha ta brezpravnost? Tam v Zenevi so govorili in sklepali o varstvu manjšin, toda tam ni Slovanom prijaznega duha in v svetu Društva narodov ima lahko Južna Amerika dva zastopnika, mala antanta pa ni mogla dobiti svojega. Proti Jugoslaviji nastopa tudi službena Italija vedno hladnejše in sovražnejše. Vse to pod vplivom naraščajoče fašistovske moči. Fašisti se hočejo polastiti vodstva rimske vlade in njihova avtoriteta bo zagospodovala po Italiji. To pomeni za julijske Jugoslovene novo dobo trpljenja. Najbrže bo njihova trnjeva pot še precej dolga. Nas boli njihovo trpljenje in srca bijejo za nje v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu enako.

Z gorjačami in žilavkami plačuje Italija Jugoslaviji njeno trgovsko naklonenost, da se je mogla Italija v prvi polovici l. 1922. povzpeti na prvo mesto v uvozu v Jugoslavijo (475 milijonov dinarjev). Ob tej vesti so rekli v Italiji, da hodi italijanska trgovina svoje pot, italijanska politika pa svojo in da prva prevladuje nad drugo ter dela za zblizjevanje med obema narodoma. Lepa je taka ugotovitev, ali v Italijo povečoma na ves glas to, da italijanska trgovina lahko izrabi primat in se končno popolnoma ustavi.

Trpljenje Jugoslovenov v Italiji je naše jugoslovensko trpljenje in po tem si bomo uravnali svoje nastopanje proti Italiji. Glede naših trpeh bratov ob Adriji pa nismo v skrbeh, kaka bo njihova bodočnost. V trpljenju se opeklene in vztajali bodo nadalje, pa naj pride še, kar hoče. Vsake zločestvo dobi svoj konec in tudi fašistovski pogine neki dan. Sedanja doba ob Adriji je za Jugoslovene najbrže najhujša, trajati pa ne moreje sedanje razmere za vedno. Italija se polagoma izčišči, zajedno pa naraste sila Jugoslavije in takrat napočijo ob Adriji novi časi.

Stabilizacija dinarja.

IZPLAČILO DRUGEGA OBROKA AMERIŠKEGA POSOJILA.

— Beograd, 25. okt. (Izv.) Narodna banka prejme dne 1. novembra t. l. nadaljni obrok ameriškega dolarskega posojila v znesku 6 milijonov dolarjev. Ta znesek vporabi Narodna banka izključno le v svrhu stabilizacije tečaja dinarja. Obrok je za nadaljni razvoj našega državnega gospodarstva in finančne velikega pomena, ker pričakujejo finančni krogi, da se ž njim izvede na borzah stabilnost dinarjevega tečaja. Narodna banka je odločena s tem zneskom racionalno operirati. Ta okolnost je za borzno situacijo zelo važna. Pričakovati je, da se s tem mora dinar držati napram devizam več mesecev v stabilnosti.

Liga narodnih manjšin proti mali antanti.

— Budimpešta, 24. oktobra. (Izv.) Češkoslovaški člani Zveze narodnih manjšin, kakor tudi ostali člani male antante so včerajšnji skupščini Lige, ki zboruje v Budimpešti, izročili potom glavnega tajnika Lige spomenko, v kateri navajajo, da predsedstvo Lige narodnih manjšin postopa napram članom male antante pristransko in neobjektivno. Omenjajo dejstvo, kako je predsedstvo postopalo v vprašanju narodnih manjšin na kongresu v Pragi. Na današnji skupščini je bila ta spomenka predstana. Skupščina je hretila umovno predsedstvo polno zaupnico, posebno pa predsedniku skupščine italijanskemu delegatu Ruffiniju. Na to je skupščina prešla na dnevni red.

Kongres italijanskih fašistov.

FAŠISTI SANTEVAJO ITALIJANSKO ZUNANJE MINISTRSTVO.

— Neapelj, 24. okt. (Izv.) Danes je bil tukaj kongres fašistovske stranke. Po kongresu je bila parada fašistovskih čet. Kongres in parada sta pokazala velikanski pomp, vse se je pa izvršilo popolnoma mirno in brez izgrediv. Mussolini je med drugim dejal, da se fašisti lahko tudi strinjajo s monarhističnim načelom, dalje pa je izjavil, da na vsak način zahtevajo fašisti v novi kombinaciji pet ministrstev, in sicer zunanje ministrstvo, morarstvo, vojno, javna dela in socialno politiko. Kongres svojega govora je Mussolini s posebnim povdorkom izrekol tole krilatice: »Sredozemske morje mora postati last narodov, ki ob njem žive!« (Ta stavek je bil indirektno naperjen proti Angliji.)

Prof. Ernest Denis:

PAKANSKA VOJNA.

Treba je bilo maščevati prednike, treba je bilo osvoboditi pradede, katerih vzdihni v okovih pod zemljo od nevernikov poteptanih, so se čuli iz grobov, treba pa je bilo priboriti tudi bodočim rodovom svobodnejše in srečnejše življenje, treba je bilo odpreti svobodni dohod k morju. Zmagati moramo Turke in Švabe, večne sovražnike našega rodu, — ali umreti. Neki polkovnik je pravil, da je moštvo njegovega polka, ko je prišel na Kosovo polje, brez vsakega povelja obstalo, prekrizalo se in z orožjem izkazalo čast temu mestu. Svetci in junaki vstajajo iz grobov, da vodijo svoje osvoboditelje!

Henrik Barby, dopisnik »Journala«, ki je nam živo in slikovito popisal vojno l. 1912. pripoveduje, da so 2. nov. naskočili prelaz, preko katerega vodi pot v Prilep: šlo je zato, da zavzamejo 1200 — 1400 visoke višine, ki so bile močno utrjene in je bilo mogoče priti do njih le po strmih stezah, ker ni bilo mogoče porabiti topov. Ko se je potem

po tretjem naskoku petemu oddelku končno posrečilo zasedeti višine, so bili mrtvi vsi častniki in dve tretjini moštva. »Šli smo skozi neko ožino«, je pravil Barby in neki ranenec. »Turki so nas zasipali s točo krogel in šrapnelov. Padali smo, a napredovali smo vendarle. Naenkrat sem začutil rano, a šel sem naprej. Naenkrat se je vse okrog zavrtelo in izgubil sem zavest. In vendar sem še slišal glas svojega poveljnika: Naprej, bratje! ... Glejte stolp kraljeviča Marka! — Naprej, bratje!«

Bolestne vzklile žen, ki se cela stoletja služile pohotnosti gospodov, vzklile prednikov, ki so trpeli pod nasiljem in krivico, jok otrok, ki so bili preganjani zaradi vere in ljubezni do naroda — vse to so slišali srbski vojaki ob pozivu kraljeviča Marka, ki se je prebudit iz svojega stoletnega spanja, sedel je na svojega zvestega Sarca in je klical svoj narod okoli sebe, »da bi se z njim na čelu vrgel na sovražnika z glasom: Naprej, bratje, v imenu domovine in svetega križa«.

Vsak priprost človek je vedel v tem boju, da gre tu za njegovo osebo karist: ako ne razbije zgradbe, za katero

se sliši šumenje morja, bo moral biti zadovoljen s pogol, ki mu jih bo predpisoval avstrijski carinar, in izrabljal ga bo madžarski žid ali pa obmejni živnozdravniki: njegove češplje bodo segnile in njegovo žito bo ostalo neprodano.

Zmaga pomeni torej maščevanje, pa tudi svobodo zemlje, ki je še popolnoma zasužnjena.

Takoj pri prvem spopadu se so pokazali uspehi. Srbi so v treh vzporednih armadah prodirali proti Ovcjemu polju med Kumanovim, Skopljem in Velešom, kjer se je zbiral turška vojska. Dne 23. oktobra se v okolici Kumanova zadeli na sovražne oddelke, ki so prešli v napad. Srbske čete so s težavo napredovale skozi tesne doline in skalnate grebene, ki so zadržali premikanje topništva in so omogočili turškim predstražam, da so se umikale korak za korakom. Njihovi oddelki so bili še precej daleč drug od drugega, ko so prednje straže princa Aleksandra naenkrat trčile ob armado Zekki paše, ki je razvil svoje ofenzivne in je manevriral v notranjih črtah. Polčas dne 23. oktobra je bil skrajno resen in bil bi postal ne-

varen, ako bi se bilo dogodilo kako presenečenje. Vsed trdovratnega odpora 18. polka in po junaškem naskoku 7. polka pehote, ki je proti večeru po navdušenih besedah svojega poveljnika Nikolajevića prepodil in pogljal Turke na njihove prvotne pozicije, je dobil prestolonaslednik dovolj časa, da je izbral svoje čete in je na dan 24. oktobra odredil napad na celi črti. Srbi — prvi poročilo generalnega štaba — so prodirali po terenu, ki ni bil krit in se bili silno izpostavljeni ognju sovražnikovih topov. Z bajonetmi so naskočili Turke, izgnali se jih iz zakopov in so jih prisilili, da so se začeli v neredu umikati; ob dveh popoldne se je sovražnik umikal na celi črti: pustil je na bojišču 10.000 do 20.000 mrtvih in ranjenih, 2000 ujetnikov in okoli 100 topov.

Srbi so zdaj mogli združiti svoje sile nad Vardarjem in se brez boja zasedli Skoplje, stare glavne mesto Dušanovo, in se zasledovali sovražnika, ki je poskusil samo še slab odpor med Šiporom in Velešom (28. oktobra), potem pa je turška vojska demoralizirana in izčrpana v največjem neredu bežala v smeri proti Prilepu in Bitolji.

Po tridnevnom boju je moravska divizija zavzela vrh Prisat, preko katerega vodi cesta iz Velosa na Prilep (4. nov.), in dasti se po besedah kapetana Riperta d'Alauzier pritski boj — kar se tiče uspehov — ne more primerjati z bitkami pri Kumanovem in pri Bitolji, je vendar to eden iz onih dnih, na katere so Srbi najbolj ponosni, kajti nikjer ni bilo večjih terenskih težkoč, in njih pehota se je morala boriti brez gorske artiljerije proti turški pehoti in artiljeriji, ki je bila utrjena v dobro pripravljenih postojankah, in zato se je ravno tu pokazalo, kako velika je bila njena nezadržljiva napadalna sila in njena nepopustljiva bojevitost.

Ker je začelo silno snežiti in je takoj nato začelo dolgotrajno deževje, so narasle reke, ki so onemogočale zveze; tudi je bilo treba dati malo počitka vojakom, ki so bili izčrpani valed dolgi pohodov in neprestanih bojev. Zato so se srbski generali za nekaj dni ustavili in so omogočili Turkom, da so zopet zbrali svoje sile, ter so se ustavili in utrili okoli Bitolji.

(Dalje)

PROSLAVA KUMANOVSKA BITKE.

VELIKI MANEVRI — ODLIČNOST IN IZVEŽBANOST NAŠE VOJSKE.

— Kumanovo, 24. okt. (Izv.) V lepem toplenem jutru se je danes pričela proslava velike osvobodilne bitke pri Kumanovem. Na Črnem polju, ki je podobno kameniti kraški planoti, so se pričeli veliki vojaški manevri, predstavljajoči posamezne faze v razvoju kumanovske bitke.

V spremstvu kneza Arzena in princa Pavla je Nj. Vel. kralj Aleksander prispel ob 6.30 v Kumanovo. Člani vlade, narodni poslanci, posamezne delegacije ter zastopstva važnejših mest in občin iz cele države so že jutraj odšli iz Kumanova na 4 km oddaljeno Črno polje.

Ko je kralj prispel v Kumanovo, ga je pozdravil načelnik občine Toma Grigorijević z besedami: »Ljubljani naš kralj! Srečen sem in v čast mi je, da Vas morem pozdraviti ob tako svečani priliki, ko slavimo osvobodjenje in ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev. Kumanovska bitka je diadema v Vaši kraljevski kroni. Naj bo nam Vaše vladanje v srečo in blagor cele države. Na mnogaja leta!«

Med velikim špalirjem naroda, ki je prihitel k proslavi kumanovske bitke od vseh bližnjih in oddaljenih krajev, se je kralj ob 7.30 odpeljal s knezom Arzenom in princem Pavlom na Črno polje, kjer so bili zbrani že člani vlade in zastopniki raznih krajev, občin, mest, kakor tudi zastopstva posameznih držav, med njimi češkoslovaška vojaška delegacija z generalom Šebekom na čelu. Povsod je bil kralj iskreno, navdušeno in vzhvalno pozdravljen. Narod mu je povsod vzklikal: »Živel naš kralj Aleksander!«

Na dano povelje ob prisotnosti polnoštevilnega generalštaba so se pričeli veliki vojaški manevri. Med streljanjem pušk in topov je vojaštvo izvajalo posamezne zanimive faze v veliki borbi za osvobodjenje. Čete so manevre izvajale vzorno in z vsem elanom. Manevri so trajali dve uri ter so se končali ob 10. Čete so se začele na to zbirati.

Nj. Vel. kraljica Marija je po končanih manevrih v avtomobilu prispela s svojim spremstvom na Črno polje. Od vseh je bila navdušeno pozdravljena. Zbrane čete so na to defilirale pred Nj. Vel. kraljem Aleksandrom in kraljico Marijo ob prisotnosti vlade, celokupnega generalštaba, zastopnikov parla-

menta, zastopnikov raznih ver in drugih zastopnikov naroda. Po končanem defiliranju je bil na kumanovskem bojišču obed. Pri tej priliki je Nj. Vel. kralj Aleksander imel kratek in velepomemben govor oficirjem in celokupni vojski. V tem govoru se je kralj s toplimi besedami spominjal padlih vojakov - herojev, ki so s svojim junaštvom priborili svobodo Jugoslovenom in maščevali Kosovo. Omenjal je, da je pred desetimi leti pod njegovim poveljstvom priborila prva armija po težkih dnevniških borbah svobodo Srbiji in da je v nekaj dneh srbska armada zmagovito prodrla do Bitolja. Spominjal se je svojega pradede Karagiorgia, ki je odšel l. 1804. v borbo proti Turkom za svobodo naroda. Ta borba je trajala skoraj nepretrgoma od 1804 do 1878, dalje od 1912 do 1918. Kralj je v svojem govoru pozival armado, da se še nadalje bori za svobodo domovine in za svobodo podjarmljenih bratov.

General Vašić je v markantnih potezah očrtal razvoj kumanovske bitke, opisal je hrabrost mlade srbske vojske. Spominjal se je posameznih borcev junakov, ki so s svojim junaštvom vztrajali na položaju in tako mnogokrat odločilno vplivali na potek bitke, ki se je zmagoslavo končala za našo državo.

Predsednik narodne skupščine dr. Edo Lukinič se je v svojem govoru spominjal pradede naše kraljevske rodbine Karagiorgia in velikega osvobodilnega dela pok. kralja Petra Velikega Osvoboditelja. Naglašal je tudi veliki politični pomen, ki ga je imela ta bitka za vse Jugoslovane, zdihujoče pod težkim jarmom avstro - ograde imperijalizma. Kumanovska bitka je prinesla svobodo tudi Hrvatom in Slovincem.

Ob 11. dopoldne je patriarh Dimitrije opravil v kumanovski cerkvi svečan parastos v spomin bojnikov za svobodo in ujedinjenje.

Mesto Kumanovo je bilo vse v zastavi. Vsaka tudi najubožnejša in najpripottejša hiša je bila okrašena z zastavami in zelenjem. Zvečer pa je bilo mesto vse razsvetljeno. Občina je priredila banket, ki se ga je udeležilo 250 oseb.

Danes je v skopljanski cerkvi slovesno blagoslovljenje. Zvečer se kralj in kraljica, kakor tudi vlada in narodni poslanci odpeljejo v Beograd.

ČEŠKOSLOVAŠKI PARLAMENT.

PROGRAMATIČNA IZJAVA MINISTRskega PREDSEDNIKA ŠVEHLA. — NEMCI IN SLOVAŠKI KLERIKALCI V OBJEMU.

— Praga, 24. okt. (Izv.) V politični javnosti z velikim zanimanjem pričakovano jesensko zasedanje češkoslovaškega parlamenta je danes ob 10. dopoldne pričelo s parlamentarnim delom. Predsednik narodne skupščine Tomašek je otvoril jesensko zasedanje. Dnevni red današnje seje je bila programatična izjava vlade o njenem bodočem političnem, gospodarskem, finančnem in socialnem delu.

Ministrski predsednik Švehla je v kratkih besedah očrtal vladni program. Podal je programatične izjave o delu posameznih ministrov in tako podal celokupni program vlade v gotovem sistemu. Med njegovim govorom so Nemci, osobito nemški nacionalisti in dalje slovaški ljudovci, (to so klerikalci) večkrat viharno in hrupno vzklicali ter ugovarjali njegovim izjavam. Tudi koncem njegovega govora so opozicijonci priredili demonstracijo proti ministrskemu predsedniku.

Ministrski predsednik je jasno in ponekod s povdorkom čital vladno programatično izjavo. Uvodoma je naglašal, da je program njegove vlade le nadaljevanje programa poprejšnje vlade z dne 18. oktobra 1921.

V izjavi veli ministrski predsednik, da so temeljni pogoji za mirni razvoj države urjeni in utrjeni mednarodni odnosi, katerim češkoslov. zunanja politika posveča neprestano in vedno skrbno in budno pažnjo. V razmeroma kratkem času našega samostojnega državnega življenja smo si ustvarili določene in jasne smernice za svojo zunanjo politiko, ki stremi v sporazumu s politiko naših zaveznikov za ohranitev miru na podlagi mirovnih pogodb in za obrambo proti vsem nasprotnim poskusom.

Prijateljski stik držav v mali antant, ki temelji na skupnosti interesov in na občutni potrebi, varovati mir in red v Srednji Evropi, je trdno jamstvo njene varnosti in omogoča sistematično poglobitev dobrih odnosov z ostalimi državami in to posebno na gospodarskem polju.

O finančnem programu razpravlja joč je izjavil ministrski predsednik:

»Češkoslovaška skuša v svrhu ojačenja svojega gospodarskega položaja premagati z največjo odličnostjo zača-

sno gospodarsko krizo, ki je bila povzročena s hitrim dvigom češkoslovaške valute. A vlada ne more ničesar storiti, kar bi pomenilo povratek razvrednotitve češkoslovaške valute. Valutna politika mora iti za tem, da ne bo naša valuta na inozemskih trgih podvržena prevelikim tresljajem, marveč da se doseže primerna stabilizacija. Češka valuta na politika je ta, da ne sme dovoliti prevelikega kolebanja tečaja na zunanjih tržiščih. Kar se tiče državnih financ, moramo postaviti take smernice, da se izdatki vedno krijejo z dohodki in da moramo predvsem skrbeti, da se nekatere postavke v budgetu reducirajo. Ministrski predsednik je na podlagi finančnega programa, ki ga je izdelal finančni minister Rašin, izjavil, da se bodo v bodočem proračunu znatno črtale postavke izdatkov ministrstva narodne obrambe.

Dalje je ministrski predsednik napovedal, da namerava vlada znižati davke, posebno indirektno. Napovedal je tudi, da se zniža davek na premož.

Vlada namerava z znižanjem davkov predvsem doseči znižanje cen premož. Vprašanje nacionalizacije rudnikov in drugih naravnih zakladov v republiki ostane še tudi nadalje posebno važen razpravni predmet in bo vlada z vso pažnjo proučevala ta problem.

Znižanje pošttnih in železniških tarifov. V nadaljnjem govoru je ministrski predsednik napovedal znižanje železniških in pošttnih tarifov.

Končno je ministrski predsednik izjavil, da bo vlada vse te in druge probleme skušala rešiti v tesnem sodelovanju z narodno skupščino in da noče pri tem delu nobenega izključiti, osobito ne onih, ki imajo odkrit interes za obstoj države in srce za javni blagor. Vlada bo pravična in nepristranska na pram vsem državljanom brez razlike narodnosti, vere ali družabnega položaja. Vlada bo spoštovala zakone in bo zahtevala od državljanov, da spoštujejo zakon. Vlada se čuti dovolj močno, da varuje avtoriteto in interese države pod vsakimi okolišninami in bo znala varovati svojo izvršilno oblast pri izvrševanju vladnih poslov.

Ravno tak program je popoldne ministrski predsednik prečital v senatu.

Dr. Beneš o avstrijskem problemu.

Za ministrskim predsednikom Švehlo je povzel besedo minister zunanjih del dr. Beneš, ki se je v daljših izjavah bavil z rešitvijo avstrijskega vprašanja na zborovanju Društva narodov v Ženevi in s konferenco med zastopniki Češkoslovaške in Italije v Benetkah, ki je s tem vprašanjem v zvezi. Češkoslovaška vlada je začela razprave po zelo temeljitem proučavanju in posvetovanju z ostalimi članicami male anatnte, kakor tudi političnega položaja.

Vlada se je z vso silo zavzela za jamstveno pogodbo glede Avstrije. Pri pogajanjih je hotela doprinese dokaz, da nima tajnih načrtov, kamoli da snuje kak napad in da v Evropi ne zasleduje in ne mara zasledovati politike rivalitete nasproti komurkoli. Naglašati je hotela, da priznava upravičene interese in potrebe Avstrije, da spoštuje upravičene interese Italije kot sosedo Avstrije in velesile in da se popolnoma podreja moralnemu vodstvu Društva narodov, pri čemer pa izrecno zahteva, da se popolnoma vpoštevajo njeni upravičeni interesi in pogoji za obstanek.

Poudarjati moramo, je nadaljeval minister, da se je ta politika češkoslovaške vlade izkazala v Ženevi kot popolnoma na mestu.

Prišlo je do podpisa političnega protokola, čigar vsebina je znana in ki bo brezdvomno tvoril novo veliko jamstvo za konsolidacijo razmer v osrednji Evropi in prepričilo, da bi kakršnakoli država smatrala Avstrijo kot predmet kake transakcije.

Ta sporazum zagotavlja mir, varnost, integriteto in popolno suverenost in preprečuje, da bi v osrednji Evropi katerikoli država začela kako podjetje na stroške druge. Da se bodo narodi vsega tega res držali, za to jamči vpliv in pomen Društva narodov, ki je že zelo narasel.

Z veselim moram sporočiti, je delal dr. Beneš, da sva ta naša zunanje politike, zlasti kar se tiče osrednje Evrope, natančno proučila z italijanskim zunanjim ministrom Schanzerjem in da sva se v tej smeri popolnoma sporazumela.

Sam popolnoma prepričan, da je odkritostni porazgovor med menoj in italijanskim zunanjim ministrom Schanzerjem važen na eni strani za utrditve miru v osrednji Evropi, na drugi strani pa za dosego dobre harmonije med Italijo in nami in našima zaveznikoma Jugoslavijo in Romunijo.

GOVOR FINANČNEGA MINISTRA DR. RAŠINA.

Finančni minister dr. Rašin je končno po govoru zunanjega ministra ugotovil, da so bili izdatki za leto 1922 znani na 19 milijard 37 milijonov, torej približno za 435 milijonov manjši od prejšnjega leta, pri čemer se mora računati, da so se izdatki za državno šolstvo napram prejšnjemu letu za 711 milijonov zvišali. Primanjkljaj v novem proračunu za leto 1923, ki znaša še vedno 566 milijonov, upa vlada zmanjšati, oziroma kriti in izenačiti z nadaljevanjem akcije za znižanje cen in s štedenjem v materialnih izdatkih. Splošno moramo, da dosežemo aktiven proračun in da moremo prirediti z delnim odplačevanjem delnega dolga, uvesti v celokupno državno upravo energično akcijo za štedenje in tako stvarno kakor osobno izdatke akomodirati padanju cen.

Minister je končno izrazil upanje, da bodo tudi cene železu začele padati. Indeks cen v veletrgovini bo najbrže tekom tega meseca dosegel nivo, ki odgovarja mednarodnemu tečaju češkoslovaške krone in indeksu švicarske valute. Na ta način bi bila kriza v produkciji premagana.

GOSPODARSTVO.

— Hmelj. Nürnberg 23. oktobra 1922. 3000 mark višje, živahno nakupovanje, hmelj iz hribovitih leg se plačuje po 62.000 mark za 50 kg. (100 mark = 1.25 Din.)

— Dr. Milan Škerlj, hon. prof.: Menično pravo. Zal. Juridične fakultete v Ljubljani, 1922, tiskala tiskarna J. Blaznika nasl. v Ljubljani, cena 35 dinarjev. To delo je prvo v vrsti učbenikov, ki jih namerava izdajati juridična fakulteta v Ljubljani. Knjiga ima 268 strani velike osmerke ter je lepo opremljena in je cena 35 dinarjev vsakega nizka. Dobro je došla slušateljem, pa tudi praktičnim juristom. Obširnejšo strokovnjsko oceno prinesemo čimprej. Že danes pa poudarjamo, da je tudi to najnovejše in moderno delo dr. Škerljevo na absolutnem višku menične vede, da v vsakem oziru vsakomur lahko nadomešča velikega in malega Grünhuta in dr. in da dela veliko čast ne samo našemu priznanemu in spretnemu učenjaku, marveč celi — Jugoslaviji. — Dobiva se knjiga v vseh ljubljanskih knjigarnah, slušatelji pravne fakultete na univerzi jo morejo kupiti za znižano ceno ob pokazu svoje legitimacije.

— Uvoz žita iz Romunske. Po poročilih iz Beograda, se je v mesecu juliju uvozilo iz Romunije 900 ton pšenice.

— Uvoz iz Romunije. V mesecu juliju je naša država uvozila iz Romunije 258 ton petroleja, 186 ton drv (ta uvozna točka je vrlo zanimiva!) in 1400 ton soli.

— Zastopniki veleindustrije v Moskvi. 20. t. m. so prispeli v Moskvo zastopniki nemške, švedske in češkoslovaške veleindustrije.

POLITIČNE VESTI.

— Poziv slovanskemu dijaštvu. — Praški pripravljani odbor kongresa slovanskega dijaštva je izdal te dni poziv, v katerem vabijo zastopniki slovanskih dijaških organizacij in skupin celokupno slovansko dijaštvo, da se udeleži kongresa dijaštva, ki se vrši v letošnjih počitnicah v Pragi. Kongres ima namen medsebojnega spoznavanja in zbliznjanja kot podlage skupnega dela. Glavni namen kongresa pa vidi odbor v tem, da položi temelj nove vere v veliko bodočnost slovanskih narodov.

— Politika miruje. V politiki je zavladalo zatišje, ker je večina državnikov in politikov odsotna iz prestolice. Ko pa se vlada in poslanci vrnejo s kumanovskih svečanosti in ko pridejo domov tudi ministri in parlamentarci iz Prage, se prične nova politična kampanja, ki bo imela, kakor vse kaže, za uverturo odstop sedanje vlade. Ako se bo z demisijo vlade že spremenil dosežani vladni sistem, to je drugo vprašanje. Mrtvaški zvoncev sistemu sicer že klenka, ni pa izključeno, da se umirajoči sistem vendar le vzdrži na bolniški postelji še nekaj mesecev.

— Obsojen bolgarski žurnalist. Polslužbeni list bolgarske vlade »Eho de Bulgarie« javlja, da je sodišče v Sofiji obsodilo v dvomesečno ječo urednika sofijskega »Dnevnika« Krista Ivanova Gradanova, ker je v svojem listu priobčil članke, ki je vseboval težke žalitve kralja Aleksandra.

— Prve zunanje posledice Lloyd Georgevega odstopa. Bližajoče se nove volitve na Angleškem so po nemških izjavah velikega pomena za zunanje-politični položaj Anglije in tako bo sledilo gotovo zavlačevanje v razpravah o reparacijskem problemu zbog nejasnega položaja, v katerem se Anglija sedaj nahaja. Druga poročila trde, da sedaj ne more biti govora o skorajšnjem sestanku bruselske konference. Iz Bruslja tudi že naznanjajo listom iz oficijoznih krogov, da niti govora ni več o tem, da bi se ta čas mogla sklicati medzavezniška konferenca v Bruslju. Šele po tem, ko reparacijska komisija premoti Bradburyjev predlog, bo mogoče program za konferenco sestaviti in sklicati zastopnike zaveznikov in dežel. Gre za mednarodno posojilo in za problem medzaveznikovih dolgov. Nadalje treba udeležbe Zedinjenih držav na tej konferenci. Izreka se tudi bojazen, da se ne bo mogla vršiti orientalska mirovna konferenca kakor prvotno določeno, marveč da bi se odložila vsled sedanjih angleških razmer na poznejši čas.

— O bodoči angleški zunanji politiki sodijo francoski politiki večinoma zelo hladno, naglašajoč, da se ni treba udati nikakim iluzijam in ne misliti na kako veliko izpremembo v angleški politiki. Ljudje izginejo, problemi pa ostanejo. »Eclair« pravi o Lloyd Georgeu, da je bil on živ ugovor samemu sebi. »Matin« meni k Lloyd Georgevemu odhodu, da je zločin na človeštvo to, ako angleški premier, voditelj svetovne politike, ni gentleman. Loucher izjavja, da bi bilo napačno, ako bi se Francozl preveč veselili padca Lloyd Georgea. Nihče med njegovimi nasledniki ne zapusti črte angleške zunanje politike, kakor jo je zasledoval Lloyd George. On je pač branil interese svoje lastne dežele. Zato se mu ne more tozadevno ničesar očitati. Nekateri francoski listi ločujejo Lloyd Georgea v vojni letih od Lloyd Georgea v po vojni dobi. V času vojne je Lloyd George storil vse, da bi ohranil enotnost antante, po vojni pa se je trudil, da bi to enotnost razdel, ker se je v najvažnejših vprašanjih razločeval od Francije. »Petit Parisien« sodi, da je to notranje nesporazumevanje pravi vzrok za njegov padec in ne morda nezadovoljnost z njegovo orientjsko politiko. Millete pravi, da je Lloyd George sam sebe strmoglavil. On je bil prvi, ki je izrekel besedo »Prelom antante«. Noben angleški in noben francoski državnik ne sme nezakovan prezreti najjasnejše potrebe našega časa: potrebe skupnosti med Anglijo in Francijo, brez katere se nima rešiti nikak problem sedanjega časa. Seveda Francoz nikdar ne pozabijo tega, kar je Lloyd George za nje storil v vojni. Bonar Lawa slikajo Francoz kot preizkušene prijatelja Francije. Pertinax piše v »Eho de Paris« o njem: »Oba njegova sinova sta padla v vojni, njegov zet je general Sykem, eden izmed šefov angleške avijatike. Bonar Law je resen, korekten, pogumen, ki ne da kar tako lahko svoje besede. Kadar pa kaj objubi, se smemo nanj zaupati. Od takega moža lahko pričakujemo, da stori vse potrebno, da se obnovi »Entente cordiale«.

— Trocki odpotoval v Angoro. Iz Helsingforsa poročajo, da je Trockij odpotoval v Angoro, kjer se bo posvetoval s Kemal pašo. Brzojavka iz Moskve to poročilo potrjuje.

Kongres železničarjev.

Narodne organizacije jugoslovenskih železničarjev (Zveza jugoslovenskih železničarjev v Ljubljani in Udruženja v Beogradu, Sarajevu, Zagrebu in Subotici) so imele dne 21., 22. in 23. t. m. v Beogradu svoj redni letni kongres. Kongres se je baval predvsem z neznosnim gmotnim položajem vseh železničarjev. Kongres je nadalje sprejel enotna pravila za vse našete narodne organizacije v kraljevini, ki se bodo, ko bo vlada pravila potrdila, na podlagi teh pravil prenosovala v enotno organizacijo z avtonomnimi pokrajinskimi organizacijami in centralnim odborom v Beogradu. Kongres je posetil pomočnik ministra saobračaja g. Avramović, ki je v daljšem govoru obrazloževal prilike in nepravilike na železnih. Minister saobračaja sam pa je poslal na kongres svojega stenografa. Iz stenografskega zapisknika se bo mogel g. minister saobračaja temeljito seznaniti o mišljenju in bedi med železničarji, kajti kongres mu je naštel mnogo britkih resnic.

Kongres je sprejel to-le resolucijo:

I. Da se resolucija centralnog odbora nacionalnih železničarja i njihovih pokrajinskih organizacija preda ministarstvu saobračaja 25. septembra o. g., koja se odnosi na povećanje i izjednačenje dodataka na skupocu, u celosti odmah uvede u život.

II. Da se naredba o osiguranju saobračajnog osoblja zasnovana na čl. 6. zakona o osiguranju radnika izmeni u toliko, da odgovara odredbi istog zakona, tako im se ne bi knila prava stečena u pojedinih pokrajinskih zakonima, da se po toj naredbi što pre donesu pravilnici i formulari i provede izbor uprave.

III. Da se nastane na što življem podizanju stanova i železničkih kolonija kako osoblje ne bi snosilo opštu nevolju stanbenog pitanja.

IV. Kongres je primio na povoljnu znanje obećanje g. ministra daće prolejak zakona, pre nego ga podnese zakonodavnom odboru na rešenje, poslati Centralnom odboru nacionalnih železničara na uvidjati i da će opravdane protivpredloge uvažiti, istotako i sve pravilnike kojiće zakonom sledovati.

V. Da se vrata prava stečena pokrajinskim zakonima, koja su po ujedinjenu ukinuta.

VI. Da se železničarima na okružnim i privatnim železnicama, naročito podrinskih i požarevačkih, priznaju sva prava koja uživaju železničari državnih železnica. G. minister kao nadzorna vlast, nadležna i okružne odbore nagna, da se odzovom opravdanim zahtevima svojih železničara u granicama u kojima imaju prava i državni železničari.

VII. Da se pavšali na putovanja, dežurstva i prekovremene radove povećaju s razmeri kilometraže. A da se dodaci na noćna dežurstva protegnu na sve pruge razvijenog saobračaja a ne na pojedine stanice.

VIII. Da se dodaci na skupocu protegnu i na penzionere i njihove porodice u smislu tačke I. ove resolucije.

IX. Da se forsira nabavka odelja kako bi se ovo imalo još prvih dana ove zime.

Resolucije preda Centralni odbor gospodu ministru saobračaja, ko se vrne s kumanovske proslave s sledećim spremnim pismom:

Gospodine ministre!

Dostavljaću Vam u prilogu rezoluciju kongresa nacionalnih železničara iz cele kraljevine slobodni smo skrenuti pažnju g. ministru, da očekujemo da se naš zahtev tačke I. priložene resolucije privede kraju u roku od 15 dana s tim, da poviška važi od 1. avgusta ove godine. Što ako ne bi bilo slobodni smo napomenuti, da nismo u stanju nadalje snositi odgovornost i da ćemo biti prinudjeni, da organizacije razpustimo, jer nećemo smeti odgovarati za posledice u slučaju negativne odluke.

Beograd, 23. oktobra 1922.

D. Milojević s. r.
predsednik Centralnog odbora.
R. Milosavljević s. r.
sekretar.

TURISTIKA IN SPORT.

— Izlet na Liso 996 m, ki ga priredi v nedeljo, dne 29. t. m. »Slov. plan. društvo« s povabilom na vse podružnice, da se udeležijo tega izleta, kjer se snidejo planinci iz Savske, Savinjske in Dravske doline. Odhod iz Ljubljane ob 5.40. Z drugih postaj je urediti odhod tako, da se snidemo od 7-8 v Zid. mostu ali ob 8.37 na Bregu. Ravnateljstvo južne železnice je dovolilo z odlokom 3665/II. 22 50% popusta pri vožnji vsem izletnikom pod sledečimi pogoji: Iz vseh postaj juž. želez. v Sloveniji se kupijo vozovnice II. ali III. razreda do postajališča Breg. Izkazati se je treba s člansko izkaznico in pustiti žigoviti vozovnici z mkrim postajnim žigom. Te vozovnice se ne smejo oddati, ker veljajo tudi za nazaj v zvezi s potrdilom o udeležbi, ki ga dobijo udeleženci na cilju. Od končne postaje Breg se 2 in pol ure do planinske kočje blizu vrha. Sestop po dogovoru. Povratek z vlakom, ki prispe v Ljubljano ob 21.37. V slučaju slabega vremena se izlet ne vrši.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 25. oktobra 1922.

— **Kampanja proti Ljubljani.** Štajerski listi, katerih duševni oče je dr. Kukovec, že mesece sistematično ščuvajo in hujskajo proti Ljubljani, ker menijo, da s tem delajo vodo za mariborsko oblast. Vse grehe, ki jih ima na vesti slaba administracija baš radi tega, ker je vodstvo te administracije v Beogradu slabo, da ne rečemo, škandalozno, so naprtli na rame Ljubljane in kujejo iz tega svoj politični kapital. Nedavno tega so vsi ti listi priobčili dr. Kukovec govor, v katerem je povdarjal, da je kriva Ljubljana slabe uprave na Štajerskem zato, ker ni dala pokrajinske vlada za Slovenijo po prevratu še niti enkrat — inspicirati štajerskih okrajnih glavarstev. Ne glede na to, da je takšna trditve naravnost otročje smešna, vendar ugotavljamo, da je dal sedanjí pokrajinski namestnik Hribar inspicirati razen menda dveh že vsa okrajna glavarstva na Štajerskem, in da je ta posel špejčelno poveril g. vladnemu svetniku dr. Vodopivcu. Na drugi strani pa je res, da prejšnji deželni predsedniki, ne izvzemši dr. Zerjave, v resnici niso skrbeli za to, da bi se po Štajerskem vršile običajne in mestoma tudi potrebne inspekcije ondotnih političnih oblastev. Pa to so malenkosti. In ako se takšne malenkosti izrabljajo v borbi proti Ljubljani, je to samo dokaz, kako globoko je vkoreninjena mržnja proti vsemu, kar prihaja iz Ljubljane, v srcu onih oseb, ki že mesece na Štajerskem vodijo kampanjo proti Ljubljani pod geslom »Proč od Ljubljane, žive mariborska oblast!« Značilno je, da stoji na čelu te kampanje dr. Vekoslav Kukovec, ki je še vedno vrhovni predsednik slovenskega dela demokratske stranke. Na vso to divjo in v ničemer osnovano gonjo pa docelo molči pokrajinsko vodstvo demokratske stranke v Ljubljani in ne najde niti besedice za obsodbo takšnega nepolitičnega in tudi netaktnega postopanja svojega vrhovnega načelnika. S tem, da molči na vse izpade dr. Kukovca proti Ljubljani, pač molče odobruje vso njegovo proti Ljubljani naperjeno gonjo; kaj poretu k temu ljubljanski napredni volici?

— **Rok za vlaganje kandidatskih list.** Pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za notranje zadeve objavlja: V smislu razglasa mestnega magistrata z dne 22. oktobra 1922, št. 22.200 se konča rok za vlaganje kandidatskih list za občinske volitve v Ljubljani dne 31. oktobra ob 14. Vse politične, socialne in druge skupine, ki nameravajo vložiti nove liste, se opozarjajo, da je za konec tega roka mero dajen železniški čas.

— **Proslava kumanovske bitke v Mariboru** se je vršila v skromnem obsegu. Prosti dan za šole, cerkveno opravilo v stolici, katerega so se udeležili zastopniki vojaških in civilnih oblastí.

— **Ob priliki obletnice »28. oktobra«** to je dne osvobodjenja češkoslovaškega naroda priredi generalni konzul dr. Otakar Beneš na dan 28. oktobra t. l. ob 11. dopoldne v srebrni dvorani hotela »Union« I. nadstropje recepcijo in si usoja s tem vse češkoslovaške pripadnike in vse jugoslovenske prijatelje češkoslovaško - jugoslovenske vzajemnosti, kakor tudi vse korporacije in ženska društva najvljudneje vabiti. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

— **Na češkoslovaški državni praznik** dne 28. oktobra 1922 konzulat Češkoslovaške Republike v Ljubljani ne uraduje.

— **Naročnikom in čitateljem.** Zadnje tedne se je opetovano prigodilo, da je bil tisk v našem listu slabo čitljiv, včasih celo nečitljiv. Povzročile so to težkoče, ki so posledice tehnične preureditve naše tiskarne. Kakor smo že zabeležili, smo naročili nov stavlji stroj, čigar postavitev in ureditev je trajala več kakor teden dni. Ker smo za stroje pripravili nov lokal, je treba v ta lokal sukcesivno premestiti stroje. Da je to spojeno s težavami neprimernosti v obratu, se razume samo ob sebi. Z ozirom na to prosimo naročnike in čitatele, naj upoštevajo momentane težkoče, ki jih imamo v obratu, ter nam opreoste, ako tudi te dni tisk morda ne bo tak kakršnen bi moral biti. V nekaj dneh bo vse urejeno in vse tehnične neprimlikke odstranjene, na kar bo obrat zopet lahko v redu posloval.

— **Smisel moteča pomoč** se je vrinila v naš včerajšnji uvodnik »O zagrebški resoluciji«. V tretji koloni v 18. vrsti od zgoraj bi se moral stavček: »Zakaj ljudje so pričeli istovetiti centralizem z militarizmom« glasiliti pravilno »Zakaj ljudje so pričeli istovetiti centralizem z unitarizmom«.

— **Imenovanje.** Za generalnega ravnatelja direktije državnih dolgov je imenovan Adolf Jakovljevič, inšpektor v ministrstvu financ.

— **Iz policijske službe.** Kakor javljajo iz Beograda, je višji komisar ljubljanskega policijskega ravnateljstva, Avgust Del Linz, imenovan za policijskega svetnika na istem mestu. Policijska komisarija I. Pestevšek v Mariboru in dr. Kokalj v Ljubljani sta imenovana za višja komisarija.

— **Spremembe v finančni službi.** Iz Maribora nam pišejo: Finančni svetnik g. dr. Brencice pri okrajnem finančnem ravnateljstvu v Mariboru je premeščen kot predstojnik cenzurnega oddelka za pristojbine itd. pri delegaciji finančnega ministrstva v Ljubljani. Njegovo mesto prevzame finančni svetnik g. dr. Valjavec. S tem premeščenjem pa je v ozki zvezi tudi Slov. plan. društvo, podružnica Maribor, katere predsednik je odhajajoči g. dr. Brencice. Kakor slišim, prevzame začasno tudi to mesto g. dr. Valjavec. Z dr. Brencicem izgubi ne samo finančno ravnateljstvo v Mariboru odličnega in pri občinstvu priljubljenega uradnika, nego izgubi tudi SPD neumorno delujočega predsednika, katerega posebna zasluga polg kolege dr. Valjavca je, da smo Slovenci dobili v svoje roke nemškonacionalno Trutzburg na Pohorju, »Marburger Hütte«, katero skušajo Nemci še vedno pridobiti nazaj, pa seveda zaman, ker je bila kupčija pravilno sklenjena. G. dr. Brencetu iskreni planinski pozdrav na njegovo novo mesto!

— **Poroka.** Včeraj sta se v tukajšnji frančiškanski cerkvi poročila g. Viktor Pirnat, učitelj in gđ. Mara Breznik, učiteljica, oba iz Novega mesta. Bilo srečno!

— **Smrtna kosa.** V Ljubljani, v Gledališki ulici št. 7 je umrla ga. Josipina Šircelj roj. Knez. Blag ji spomin!

— **Izplačevanje invalidnih pristojbin.** Kakor javljajo iz Beograda, je finančni minister naročil vsem pokrajinskim finančnim upravam, da takoj prične izplačevati invalidom vse zaostale pristojbine in prejemke.

V ta namen je vlada odobrila kredit 70 milijonov dinarjev.

— **Ali morajo res vojaški novinci železnico sami plačevati?** Prejšnji teden je bilo več mladeničev letnika 1898 in 1899 poklicanih v vojaško službovanje. Ker pa se je med tem dognalo, da je bil vpoklic za nekatere neupravičen (namreč za tiste, ki so že služili med vojno oziroma po vojni v naši armadi), so jih poslali zopet domov. Poklicani so bili iz najoddaljenejših krajev Dolenjske v Celje ter so baje morali vožnjo tja in domov sami trpeti. Tako smo vsaj slišali tarnati in kritikovati kočevske mladeniče. Nam se kaj takega ne zdi verjetno, zato bi bilo treba pojasniti.

— **»Mariborski Straži« v pojasnilo!** Imenovani list z dne 23. t. m., piše o nakupu Kokoschinogovih hiš v Mariboru po državi za nastanitev ev. mariborske oblasti, sklepa: »V koliko pa je bil pri tem nakupu udeležen dr. Triller kot pravi zastopnik Kokoschinogova, pa bo vedel povedati« Slovenski Narod. — Ugotavljam, da je moja pisarna pač zastopala svojčas imenovanega gospoda v nekaterih drugih zadevah, da pa že skoro leto dni ni z njim v nobenem stiku več. O prodaji hiš sem izvedel že iz časopisov ter mi je sicer cela ta zadeva bodisi uradno bodisi zasebno popolnoma tuja in neznana. — Upam, da bo »Straža« toli lojalna, da bo zabeležila to mojo izjavo. — Dr. Karel Triller.

— **Proslava zlatomašnika v Mariboru.** V Mariboru se je v nedeljo vršila proslava zlatomašnika patra Kalista Herca. Frančiškanska cerkev je bila na zunanji in znotraj primerno okrašena. — Svečanostni cerkveni nagovor je imel stolni vikar dr. Matek. Zlatomašnik je še s krepkim glasom zapel svojo zlato mašo. Po cerkvenem opravilu se je v samostanski dvorani vršila slavnost v krogu vabilenih, med njimi tudi okr. glavar dr. Lanjšič in župan Grčar, ki sta poleg provincijala Marijola Holeckega slavljenco pozdravila s primernim nagovorom. Slavljenca, ki v Mariboru vživa simpatije v vseh slojih tudi od naše strani: Še na mnogaja leta!

— **Zdravstveno stanje mesta Ljubljane.** Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 15. do 21. oktobra izkazuje to-le statistiko: Umrlo je 16 oseb, 7 moških in 9 žensk, med njimi 1 tulka. Smrtni vzroki: Jetika 1, pljučnica 1, možganska kap 2, srčna hiba 2, rak 1, drugi naravni smrti vzroki 7, samomor 1, umor in uboj 1. Med tem časom se je rodilo 17 otrok, 9 moškega (1 mrtvorjen) in 8 ženskega spola. Naznanjene nalezljive bolezni: davica 2 slučaja, griza 1 slučaj.

— **Mestna ustanova za ljubljanske uboge obrtnike.** Mestni magistrat razpisuje 20 podpor po K 100 za onemogle ljubljanske obrtnike. Razpis je na magistratu javno razglašen in se naj zainteresirani tam bližje informirajo.

— **Ponesrečen kurjač.** Friderik Kolnik, kurjač južne železnice v Mariboru je v ponedeljek padel iz senika v Studencih tako nesrečno na tla, da si je razbil glavo ter so ga morali prepeljati s rešilnim vozom z bolnice.

— **Ročna ustanova za ljubljanske reveže.** Mestni magistrat ima oddati 12 ustanov in sicer dve po 50 K in 10 po 40 K mestnim revežem, ki so pristojni v Ljubljano. Interesenti dbe potrebne informacije v razglasu, ki je na magistratu javno nabit. Prošnje se sprejemajo le do 15. nov. 1922.

— **Hrvatska vina.** Kateri želi kupiti dobro hrvatsko vino, novo ali staro, naj se zanesljivo obrne na popisanega: Anton Kogoj, upravitelj mestne užitnice, Samobor.

— **Javna varnost.** Prebivalci Pod Golovcem nam sporočajo, da se na Golovcu skriva tolpa nepridiprav, ki ogrožajo javno varnost. Dogodilo se je že par slučajev, da so bili ljudje, ki tam stanujejo, dejansko napadeni celo ob 6. zvečer. Razsvetljava je plača in nekatere hiše popolnoma na samem. Kaj naj počno ljudje, ki imajo nočno službo ali sicer ponoči nujne opravke? Ali naj sežemo po samopomoč? Naj nam dajo orožne liste. Saj človek niti ni varen, da mu delamržeži ponoči ne zapalijo strehe nad hišo! Prosimo torej nujne odpomči, da se ne zgodi kaj hujšega.

— **Nedrugi eksperimenti.** Kjučavničar javne bolnice, Leopold Hrušovar, je našel plovčino kroglo, ki je puščala plin. S kroglo je delal razne eksperimente. Najprej jo je vtaknil v vodo, da bi našel mesto puščanja. Ker se mu ta poizkus ni obnesel, je kroglo napolnil s plinom in prižgal. Nena doma je krogla eksplodirala ter mu udarila v obraz. Precej poškodovanega po obrazu in na obeh očesih so prepeljali v bolnico.

— **Predrzni vplivi v odvetniške pisarne.** Kako je v Mariboru potrebna že tolikokrat brezuspešna javno zahtevana splošna radikalna policijska racija, sploh temeljito organizirana perlustracija celega mesta, to potrjujejo predrzni roparski napadi, ki se dogajajo v zadnjem času tudi v mestu in bližnji okolici. Višek predrznosti pa sta vloga v nedeljo popoldne v odvetniški pisarni dr. Rapoca v Cankarjevi ulici (v hiši kavarnе »Beograd«) in v pisarni dr. Jana v Sodni ulici. Vlomilci so pobrali obliko perilo, knjige, pisarniške potrebščine in drugo. Pri odpiranju miz so lopovi poškodovali seveda tudi ključavnice. Največ škodo trpi dr. Rapoc. V obmejnem mestu kot je Maribor, bi moral biti pač strožja kontrola, ki bi v par dneh izpraznila iz stanovanj mnogo sodrge, ki ne spada v mesto.

— **Tatvine v Dravogradu.** V hotelu »Korotan« v Dravogradu je bilo odneseno trem trgovcem 9270 dinarjev in mnogo obleke ter čevljev.

— **Se dva člana »Strahovalcev Ljubljane« pod ključem.** Včeraj sta nadstnik Vas in detektiv Pečar na lgu aretovala eden parček Ivana Meserka in njegovo ljubico Antonijo Šorn. Oba, Janez in Tončka, sta bila dična člana proslule družbe »Strahovalcev Ljubljane«. Znaša sta se zelo spretno skrivati in sta po aretaciji glavne družbe pobegnili iz Ljubljane. Ključa sta se nekaj časa po Mariboru ter se predvečernjimi vrnila v Ljubljano, od koder sta se napotila na Ig, kjer sta računala na pomoč neke »priateljice« glasovitega Škodlarja. Te pa že ni bilo več tam, temveč je dični par dobil spremstvo policije. Tončka je 20letno, krepko razvito dekle, ki pa trdovratno taji, da bi bila v kaki zvezi s »strahovalci Ljubljane«. Janez pa, ki je enako star, zagotavlja svečano, da je bil samo »en mau zraven«. Tako je sedaj vsa družba, lično število 16 pod ključem.

— **Prodaja moke.** Dne 26. oktobra t. l. ob 16. s ebo prodajalo na kolodvoru v Novem mestu 87 vreč nekoliko pokvarjene (od dežja premočene) moke.

— **Kino Tivoli.** »Nezapisana postava«, zanimiva drama iz ameriškega življenja, se danes predvaja zadnjikrat v kinu »Tivoli«. Neki tujec, ki prihaja v krčmo, se zaljubi v lepo Rozito. V gozdu, kjer li odkriva svoje ljubezen, ga zasači bivši ljubimec Rozite in ga trešči v prepad. Obupan »želi nato k njegovim staršem in se jim izda, da je njihov sin, ki so ga pogrešali že od mladerja. Med njim in »navidevnim« sestrom Marijo se razvije grešna ljubezen, kateri je priča nekdo, ki tudi ljubi Marijo. Nahujska vaške ljudi, ki hočejo dozdnevno krvoskrustvo med bratom in sestro kaznovati in sklenejo obesiti brata. V zadnjem trenutku, ko mu že polagajo vrvi za vrat, prihití pravi brat, ki ni bil mrtve, ko je padel v prepad in ga reši in dva ljubavna para sta srečna.

DRUŠTVENE VESTI.

— **Českoslovaški Obec v Ljubljani** počača u pšestnosti Českoslovaškeho národního svátku dne 28. října. — po slavnostním představení »Jenufy« (Jeli pastor-kyňa) — přátelský večer v restauračních místnostech Národního domu a zve tímto svoje členy i ostatní příslušníky Českosl. republiky k hojně návštěvě. Hlasovněti hosté na večírku vřele vítáni. Přihlášky na vstupenky k slavnostnímu představení v divadle s ochotou přijíma pan Skružný u něhož dlužno listky předem a včas zaslístiti.

— **J. A. D. »Triglava«, podružnica Ljubljana** ima svoj semestrální obční zbor za zimski semester 1922/23 dne 28. oktobra t. l. ob 14. v zbornici univerze. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Čitanje zapisnika. 3. Poročilo odborov. 4. Glavna poročila odborov. 5. Poročilo revizorjev. 6. Razdelitev društvenih trakov. 7. Volitve. Program dela za bodočo poslovno dobo. 9. Slučajnosti. Udeležba na občnem zboru je za aktivne člane obvezna, vabilni so starejšine »Triglava«. — Odbor.

— **Francoški krožek** ima svoje redne sestanke v čitalnici »Narodnega doma« v Celju. Tam se sprejemajo tudi člani.

— **Orodna zveza javnih samostanov** in vpošlejšev ima nujno sejo širšega odbora v sredo, 25. t. m. ob 20. na magistratu. Poleg običajnega dnevnega reda je na vrsti važno poročilo predsedstva. Udeležba je za vsakega delegata dolžnost. Predsedstvo.

Najnovejša poročila.

Proračun naše države.

— **Beograd, 28. oktobra.** (Izv.) Ministrstvo financ še ni dogotovilo proračuna za leto 1923. Glavni vzrok tiči v tem, ker posamna ministrstva še do danes niso predložila svojih predlogov o proračunu. Ministrstvo financ namerava staviti v proračun posamnih ministrstev postavke izdatkov iz leta 1922, povišane za 15 odstotkov. V bodočem proračunu je po sedanjem načrtu računati, da bodo neposredni davki donesli 1 milijardo 25 milijonov dinarjev.

Revolucionarno gibanje na Bolgarskem.

— **Beograd, 24. oktobra.** (Izv.) Iz Sofije prihajajo poročila, da se je pojavilo resno revolucionarno gibanje proti režimu Stamboliškega. To gibanje vodi Todorov in Aleksandrov. V Nevrokopu so se revolucionarji polastili občinske uprave. Šest oseb, pristašev bolgarske kmetijske stranke so revolucionarji v Nevrokopu obesili. Orožništvo je bilo napram revolucionarjem pasivno. Vlada z največjo pazljivostjo in skrbjo zasleduje nadaljni razvoj tega revolucionarskega gibanja. Vlada je odpustila v Nevrokop močne oddelke vojaštva, da uduše revolucijo.

Turki zasedajo Trakijo.

— **Carigrad, 24. oktobra.** (Havas) Uradno poročilo pravi, da bo turška uprava uvedena v okraju Lengenrada 3. v okraju Rodosto pa 14. novembra. Med 15. in 20. novembrom bo turška uprava uvedena v vzhodni Trakiji.

Politični program angleških liberalcev.

BONAR LAW SE NI SESTAVIL VLADE.

— **London, 24. oktobra.** (Izv.) Položaj v krizi vlade je nespremenjen. Bonar Law vodi razgovore s posamnimi vodilnimi političnimi osebami svoje stranke. V glavnem je njegova lista sestavljena, kakor smo jo bili že javili. Nezasedena so še mesta državnega kancelarja, generalnega pravdnika (justica) in ministrstva javnih del. Ker postane Bonar Law premier-minister, prevzame začasno strankine posle unionistov Robert Sanders. Po poročilih listov je Bonar Law izjavil, da se prično volitve dne 15. novembra. Razpust parlamenta napovedujejo za 4. november.

Chamberlaine, Balfour in Horne, ki so ostali v Carltonklubu v manjšini, nameravajo še nadalje podpirati svojo stranko.

Liberalci v Manchesteru so priobčili svoj politični program. Bistvene točke tega programa so:

1. Izdatna in popolna podpora Društva narodov za uresničenje njega idealov.

2. Popolno, splošno, a polagano razoroževanje vseh držav.

3. Garancije za splošni mir po razorožitvi držav. Glavno akcijo naj prevzame Društvo narodov.

Zanimivo je, kako je označil Churchill Bonar Lawa. Rekel je: »Bonar Law je mož, ki je potreben v sedanjí krizi. Njegova vlada pomenja vlado treznosti in miroljubnosti. Njegova vlada bo zasledovala politiko miru, politiko stabilnosti in ne politike senzacij. Mi hočemo upostaviti mir, ga hočemo ohraniti in hočemo sodelovati z delavstvom.«

LLOYD GEORGA POLITIČNA POZICIJA.

— **London, 24. oktobra.** (Wolff) Po poročilu »Daily News« upajo prijatelji Lloyd Georgea, da dobi on v parlamentu zadostno število pristašev, tako da bo lahko v ugodnem trenutku strmoglavil vlado Bonar Lawa ter postavil na njeno mesto koalicio pod drugim imenom. Računajo s tem, da ne dobe konservativci v novem parlamentu od 615 poslancev več kot 300 in da bo Lloyd George - Chamberlainova skupina, ki se strinja z opozicijo, lahko strmoglavila vlado ob vsakem času.

Kritični položaj v Nemčiji.

— **Berlin, 24. oktobra.** (Izv.) Notranjepolitični položaj postaja vedno bolj kritičen. Socialdemokrati, ki jih ovira zveza z neodvisnimi, so popolnoma pod vplivom mas. V svojem programu, s katerim so nastopili socialdemokrati pred javnostjo, zahtevajo poostrežen deviznih pravil, pomožno akcijo za nemško marko, katere kurz naj se izboljša s pomočjo zlatega fonda državne banke, dalje revizijo davčne zakonodajnosti in prepoved uvoza luksuznih predmetov. Meščanske stranke pa hočejo preprečiti padanje valute s povečanjem produkcije in zahtevajo izpremembo principa šurnega dnevnega dela.

— **Berlin, 24. oktobra.** (Izv.) Konflikt med ministrstvom narodnega gospodarstva in finančnim ministrstvom glede nujnih deviznih odredb in notranjepolitična kriza sta povzročila nadaljno kupovanje deviz. Dolar je dosegel 4140 mark, francoski frank 31.200. Ker ni bilo nobenega borznega prometa, je vladalo v trgovini medsebojno zvišanje cen. Rudokopni vrednostni papirji so se zvišali za 100 do 200 odstotkov.

Predsednik nemške republike ostane Ebert.

— **Berlin, 24. oktobra.** (Izv.) Državni zbor je na današnji seji sprejel predlog koaliranih strank za podaljšanje uradne funkcije dobe državnega predsednika do 30. junija 1925. Predlog je bil sprejet s 314 glasovi proti 76 glasovom. Proti so glasovali nemški nacionalisti kompaktno. Takoj po glasovanju je predsednik državnega zbora Loebe javil rezultat glasovanja državnemu predsedniku Ebertu. V znak, da je odstranjen provizorij, je zavilharla na državnem poslopiju zastava.

Zanimiv pojav špekulantov v Berlinu.

— **Dunaj, 25. oktobra.** (Izv.) Zadnjih dneve opažajo na Dunaju zelo čuden pojav. Kar čez noč so izginili vsi špekulanti z dolarji in drugimi valutami. Nekateri hoteli so popolnoma prazni. Opažati pa je tudi, da so začeli zapuščati Dunaj razni trgovci, osobito tujci, ki so pod raznimi firmami imeli na Dunaju svoje prodajalne lokale. Vse beži z Dunaja. Ti trgovci in špekulanti pa se sedaj trumoma selijo v Berlin. Samo v dunajskem VII. okraju je bilo tekom tega tedna zaprtih 10 trgovin. Bili so to povečini špekulantje z raznim blagom in valutami. Pa tudi penzionisti, ki vlečejo svoje pokojnine v inozemskem denarju, trumoma zapuščajo Dunaj ter se selijo v Berlin, kjer je življenje cenejše.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 25. oktobra.** (Izv.) Zaključek: Devize: Curih 11.305, 11.405, Dunaj 0.0815, 0.0865, Praga 201.50, 204.50, Trst 250.—, 254.—, Valute: dolar 60.—, 61.—, lira 2.46, 2.50, češka krona 198.50, 201.50.

— **Curih, 25. oktobra.** (Izv.) Današnja predborza. Zagreb 2.325, Berlin 0.118, Dunaj 0.0075, Praga 17.70, Budimpešta 0.215, Milan 22.50, London 24.29, Pariz 38.80, Newyork 5.46.

— **Curih, 24. oktobra.** (Direktno) Zagreb 2.40, Berlin 0.1249, Praga 17.649, Milan 22.39, London 24.321, Pariz 39.149, Newyork 5.46.

— **Milan, 24. oktobra.** Beograd 41.10, Berlin 0.55, London 109.50, Praga 79.25, Pariz 175.10, Newyork 24.45.

— **Praga, 24. oktobra.** Beograd 52.—, Berlin 0.70, Milan 126.—, London 137.—, Pariz 220.—, Newyork 565.—, Curih 565.—.

KULTURA.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠCA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Sreda 25. okt. Živi mrtvec. Izven. Četrtek 26. okt. Jack Straw. Red B. Petek 27. okt. Živi mrtvec. Red C.

OPERA:

Sreda 25. okt. Zaprtro. Četrtek 26. okt. Triptychon Red A. Petek 27. okt. Zaprtro Izven. Sobota 28. oktobra. Jenufa. Proslava osvobodjenja češkoslovaškega naroda. Slavnostna predstava pod portektoratom konzula českoslovaške republike v Ljubljani.

— **»Živi mrtvec«.** Danes, v sredo, dne 25. oktobra 1922 se vrši v dramskem gledališču premiera znamenite Tolstojeve drame »Živi mrtvec«. Dasiravno je razdeljena vprizoritev na 11 slik, se bodo vršile spremene naglo in le z dvema daljšima premedkom. V drugi sliki nastopi zbor ruskih dijakov, ki po lo predpisane ciganske pesmi. Solo poleta gospe Juvanova in de Spillert-leva.

— **Šentjakobski gledališki oder v Ljubljani.** Florijanska ulica 27. I. V soboto, 28. oktobra veseloigro »Gospod senator«. V nedeljo, 29. oktobra veseloigro »Maškara«. V torek, 31. oktobra veseloigro »Gospod senator«. Začetek vselej ob 8. zvečer. Predpredaja vstopnic v kavarni Zalaznik pri blagajni.

POIZVEDBE.

— **Dežnik** je zamenjal dne 24. t. m. ob 10. neki gospod na policijskem ravnateljstvu. Da ne bo imel stitnosti, naj zadevo uredi — takoj.

— **Na predavanju na univerzi** dne 24. t. m. ob 11. do 12. je nekdo pozabil šop ključev in dozo. Dobi vse nazaj v upravlštvu »Slov. Naroda«.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Obnovite naročnino!

Dijakinja

1800 stanovanja, lahko pri kakšni gospe Brea hruša, oziroma le s zajtrkom. Po nudi pod „Dijakinja 9092“ na upravo Slov. Naroda.

Išče se

močteljica

ki bi poučevala teorijo o petju. Ponudbe pod „Učiteljica 9073“ na upravo Slov. Naroda.

35 sodov

hrastovih, 600—700 litrskih, se prodajo po K 200 za liter. Rudolf Rutner, Vrhnika.

Praktikanta

za pisarno z znanjem slovenskega in nemškega jezika išče tovarna lesnih izdelkov v Jurklostra. 9094

Dva mlada solidna inženirja

iščeta mesečno sobo z oskrbo in prehrano. Ponudbe pod „K. T. 9076“ na upravo Slov. Naroda. 9076

Sodi od vina

in zganja iz klanega lesa, v prav dobrem stanju, takoj pralni, se na prodaj. Karol Planinšek, Ljubljana, Dunajska cesta. 9072

Priljučna hišica

z nekaj vrtom, v prometnem kraju mesta, najbližji na Glinah, se takoj kupi. e-nudbe in opis na An. zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna 5 pod „Priljučna hiša“. 9084

Naznanilo.

Slav. občinstvu naznanjam, da se dobe vsake srede in sobote svede mesene klobase-počenice ter vsak dan pristne hranjske klobase. Proda se tudi velika koda.

Julija Urban,

Stari trg 15. 9102

Lep kabinet

se odda boljšemu gospodu. Ponudbe pod „V. V. 9071“ na upravnishvo Slovenskega Naroda. 9071

Otroški voziček

se cene prodaja. Naslov pove upravnishvo Slovenskega Naroda. 9075

Išče se kuharica

pridna in poštena. Javi naj se na Poljanski cesti št. 73. II. nastropje levo 9079

Zrgevski pomočnik

specijalistične stroke, nameščen kot skladničar pri večjem delničarskem društvu na Sušaku, išče v Sloveniji slično mesto. Ponudbe na naslov Gustinčič Anton Sušak, Križevski šetališče 49/I. 9070

Snažno sobo

ev. kot sostanovalec išče boljši delavec (Dunajčan). Ponudbe na poštni predal 76 v Ljubljani. 9098

Stanovanje

obstoječe iz kuhinje in velike zračne sobe, se s prištvom vred prodajo. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 9091

Dežnike

popravila in izdeluje nove hitre in solidne Anton Pavlin, Stranska pot št. 17, Ljubljana — Trnovo. 9077

Lokali

priljubljeni za skladišča ali delavnice, se daje takoj v najem. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „Več lokalov 9074“.

Prodajalica

boljša moč, izv. zhanja v špecijali, galanteriji ter manufakturah in šivanju, išče mesta za takoj. Ponudbe pod „Spretna 9087“ na upr. Slov. Naroda.

Kdo sprejme

otroka?

8 mesecev starega, v oskrbo in pod kakšnimi pogoji? Ponudbe pod „Fantek 9090“ na upr. Slov. Naroda.

Zračno stanovanje

išče za čimrejši mir-a, solidna stranka. Po možnosti 2 sobi in kuhinja v mestu ali izven v bližini tramvajске proge. Plača dobro. Da se event. nagrada. Ponudbe pod „Stanovanje 9088“ na upr. Slov. Naroda. 9088

Nudim letednji

: rdeči fižol : in druge deželne pridelke po najnižji ceni

LJUDEVIT SIRC, KRANJ. 9097

Vila

enostanovniška, z obširnimi vrtom, žetir ure od glav. kolod. Ljubljane oddaljena; in enonadstropna hiša, pol ure od glav. kolod. oddaljena, s stanovanjem za kupca, se prodajo. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9080

Pozor, kavarinarji in restavratirji!

Hotelski mizar z orodjem gre delat na dom ali v tovarno. Tudi gre v trgovino nalagati zaboje ali kaj enakega. Zmožen vsakega dela. — Ponudbe pod „Hotel 9075“ na upravo Slov. Naroda. 9075

Do 10.000 kron

nagrade

dobi, kdor preskrbi stanovanje, obstoječe najmanj iz 3 sob, kuhinje ter priključitve, ležeče na prometnem kraju ali blizu centra mesta. Najemnika se plača do 4000 K mesečno. V izmenjavo bi se tudi lahko oddstojili dve mesečni sobi, ena meblirana, ena prazna. Ponudbe pod „Inženir V 9078“ na upravo Slov. Naroda. 9078

Ženitna ponudba!

Slovenec, star 26 let, bi se rad seznanil s slovenskim dekletom v starosti od 17 do 26 let. Sprejmejo se le resne ponudbe. Sicer ni priljubljeno, če so prišli iskati dekla, a se pomaga nič, tukaj ni slovenskih evstite. Torej, batero bi vzel lo za menaj v Ameriko priš, naj mi piše in priloži sliko, katere na zahtevo vrnem. Ponudbe pod „J. L. 9087“ na upravo Slov. Naroda. 9087

Mehanično stružnico

iz železa, dobro ohranjeno, prodajo. Bonaš sin, Čopova cesta 18. 9155

Proda se

več dobro ohranjenih moških oblek in zimskih suknj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9063

Na Mirju

se prodaja stavbna vogalna parcela. Naslov pove uprava Slov. Nar. 9059

Na prodaj

6000 l vinske posode in 2 težja voza. Poljanska c. 55. 9069

Mlad par

brez otrok išče mesto hišnika ali kot suga, lahko roliži kavcjo. Ponudbe pod „H šnik 416—9057“ na upravo Slov. Naroda. 9057

Lepa stavbna parcela

na „Friškovec“ nasproti Ranžingerja se prodajo. Naslov pove upr. Sl. Nar. 9007

Intelligentno gospodlično

z znanjem šivanja in perfektnim znanjem nemščine išče z dobrim postopanjem k svojci od 10 in 12 let. Ga. Beata Vinaki, suproga zdravničar, Karlova. 8991

Proda se hiša

z vrtom, 10 minut od kolodvorja Celje, pripadajo za vsakega obrtnika. Cena 55.000 Din. Vprašati v Sp. Hudini 57.

Sode

za vino, mošt itd. razproda. dokler traja zaloga, trdka J. AUGUSTIN, Sv. Jerneja cesta 231. 8572

Iščem

za svojega 4letnega otroka inteligentno nemško gospodčino, ako mogoče iz Nemške Avstrije, Placem 1500 K. Ponudbe po možnosti s sliko pod „Dmovina 9024“ na upravo Sl. Nar. 904

Seno, slama oves

se dobi najbolje na vagonih s skladišča M. Dimitić, Zagreb, Jurišičeva ulica 74, telefon 19—16. 9015

SENO

garantirano dobro, suho, mešano s sladkim, franko vsaka postaja Slovenije K 900 za 100 kg dobavljata vsak čas PUKL & VERCE, Soštani. 8466

Kontoristinja

z večletno prakso, večta slovenske, deloma tudi nemške stenografije, stroje-nisja, knjigovodstvo in vseh pisarniških poslov, želi premeniti službo. Gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe pod „Vestna in marljiva 8927“ na upravo Slovensk. Naroda. 8927

Kdor preskrbi čedni stranki

stanovanje

do meseca januarja, dobi primerno nagrado; gre stanovat tudi v novo hišo in plača stanarino po procentni meri. Dopolni pod „Podjetnik 9085“ na upr. Slov. Naroda.

Boljša gospa

srednje starosti, dobra gospodinja in kuharica. Želi premeniti mesto gospodinjke k boljšemu gospodu ali gospe, najraje v Ljubljani. Ponudbe pod „Dobra moč I.—906“ na upravnishvo Slovenskega Naroda. 9096

Išče se

kompanjon

za avto delavnico v Ljubljani, s potrebnim kapitalom 200.000 do 400.000 K. Porabi se za povečanje delavnice. Sprejme se, četudi ni mehanik. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9093

Prodajam hišo

enonadstropno, zidano, na glavnem trgu v Laškem, pripravno za vsako trgovino ali obrt, 5 sob, 2 obrtna lokala, hlev, klet, vrt, gozd za sekanje bukovih drv. Cena 400.000 K. Pojasnila pri posestniku Marija Vivod, pekarija, Laško. 9099

Dvonadstropna trgovska hiša

v Ljubljani se prodajo. Hiša stoji v središču mesta na najbolj prometni točki, na trgovske lokale in skladišča, pri-padne tudi za kakšno industrijo in so ta-ko na razpolago. Ponudbe pod „Dobra pozicija“ na an. zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna 5. 9083

Mesarski vajenec

pošten, boljših staršev se sprejme. Na-lov pove upravnishvo Slovenskega Naroda. 9068

Divjačino in perotnino

kupuje po najvišjih dnevnih cenah M. Šumak, izvoz jajec in perotnine v Ljubljano. 9100

Proda se hiša

z vrtom v bližini Ljubljane ob državni cesti, prikladna za vsako trgovino ali obrt. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 9012

Dva

ključavničarska učenca e ta o j sprejmeta (brez hiane in stanovanja) pri Kosmač Franc, stavbeno ključavničarstvo, Ljubljana, Jeranova ulica 5. 8999

Proda se

dynamo 45 HP, ter 2 jermenici, eno z zobčasto gonilno kolo (Triebvad) po nizki cenli. Kje, pove upr. Sl. Nar. 9004

Popolnoma nova nagrobna ograja

se dobi po nizki cenli pri ključ. mojstru Kosmač Franc, Ljubljana, Jeranova ulica 5. 8998

Drva

oddajam vsako množino. Rezanje drv z motornim obratom. Ludvik Ilrišič, na Friškovec za prej. belg. vojašnice. 8759

V nedeljo 29. oktobra ob 3. pop. se bo prodalo iz preste roke

7 stavbenih parcel

katastralna občina Vodmat, v velikosti od 500—800 kvadr. metrov. Kupci naj se ogledajo isti dan v gostilni pri Čolču, Marjina cesta. 8967

Kredenca

dvodelna, pripravna za trgovino ali trafiko, s predali, deloma hrastova, belo nleskana, dobro ohranjena, se prodajo. Velikost: 2 m x 2-10 m x 0.65. Grad-dišče 5, trafika. 9065

Potnik

ki je dobro vpeljan v Jugoslavijo in bi bil pripravljen proti proviziji prevzeti še eden sam predmet železninske stroke, naj napravi ponudbo na upr. Slov. Naroda pod „Železna stroka 9003“.

Zastopnik

velike trrdke, točen, vrlo dobro uveden v vseh mestih

Slovenije predmet

ob dobri proviziji. Ponudbe pod „Zastopnik 9082“ na upravo Sl. Nar. 9082

Din. 50.000 posojila

išče podjeten trgovec proti 20odstotni obrestim in intabulaciji na I. mestu. Ponudbe pod „Varo 1922—9101“ na upr. Slov. Naroda. 9101

Proda se

večje

posestvo

z dobro ohranjeno hišo in gospodarskim posojiljem v zdravilišču Toplice na Vodenjskem. Polzve se v Sp. Šiški, Vodnikova cesta 9 (gostlna Anžok). 9010

Radi posebnih razmer prodam vogalno enonadstropno hišo

v Ljubljani, v zdravem in lepem kraju, 10 minut od pošte, z več lepimi stanovanji, vrtom itd. — Kupcu odstopam s 1. januarjem 1923 stanovanje s 4 sobami in priključitvami. Pismene ponudbe pod „Zelo ugodno 8696“ na upravo Sl. Naroda. 8696

PERILO

za dame, gospode in deoa, oprema za novorojenčke

po najnižjih cenah pri:

A. ŠINKOVIC nasl. E. SOSS

Ljubljana, Mestni trg 19.

Zimska sezija!

Velike množine zimskega blaga ravno kar došle.

A. & E. Skabernè Ljubljana, Mestni trg 10

Trstje za strope

zdeluje in prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množinah znaten popust. — ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 2128

Kupujem kože lisic, kun, krte, polhe, zajce itd. po najvišjih dnevnih cenah.

P. Semko Ljubljana, Križevska ulica 7.

Obljevk iz sivoga ličva (Graugussabasse)

za sve graue oorta i industrije, prema nactru, kalupu ili uzorcima od najmanjih do najvećih komada, obrađeno iz sirovo dobavlja odmah uz umiernen cene SMEV, tvornica strojeva, Bjelovar. 7934

Steznike (moderce)

po životni meri priporoča ANA HUTTER, Dunajska c. 6/II poleg lekarne Piccoli. 2130

PAPIRNE SPONKE

Trgovci, Industrija, pisarne

zahtevajte v papirnih trgovinah samo izdelke domače trrdke

TIGER d. o. z. LJUBLJANA

Modni salon.

Priporočam se si občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih modnih in sportnih oblek, kakor tudi raglanov po najnovejši modl. Priznamo solidna in točna postrežba. Na željo odmelecev razpolagamo z najmodernejšimi vzorci. J. Keranič, Resljeva cesta 1/I. desno.

G. F. Jurasek

uglasovalec glasovir v Ljubljani Wolfova 12.

zvršujem uglaševanja ter popravila glasovir in harmonijev specijalno strokovno, točno in cenno.

PO CENI

nova dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pnevmatika in vsakovrstni deli. F. Batelj, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se v popolno popravilo za emajliranje z ognjem in ponikanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji in deli. Karlovska cesta 4. 7969

Antikvarijat, knjigarna Hinko Sevar

Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah. 8414

Furniture

ter orodje in ure samo na veliko Rudolf Piek, Zagreb, Illica 47.

Anton Steiner

mestni tesarski mojster v Ljubljani

prevzame vsakovrstna tesarska dela, kakor strešne stole, kupole, stole, mostove, vrtno utice itd. Parna žaga z vsemi stroji za obdelovanje lesa. 4796

Izredna prilika!

Cenji svojim naročnikom naznanjam, da bom oddal zaradi pomanjkanja prostora čez 60.000 fotografiranj

originalnih plošč

Vsaka stranka, katere se je od leta 1895—1918 pri meni fotografirala, dobi lahko svojo negativno ploščo proti mali odškodnini, ako se zgodi tekom 30 dni. Zadostuje številka ali ime, primerek iz leto fotografiranja

Fotografski atelje

D. Roušek, Ljubljana, Kolodvorska ul. 34. 8907

✠ Mestni pogrebni zavod.

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša predrag soproga in mati, gospa

Josipina Šircelj roj. Knez

danes dne 25. oktobra 1922 zjutraj po mukepolni bolezn mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb preblyage pokojnice se bo vršil v petek, dne 27. oktobra 1922, ob 2. popoldne iz hiše žalosti, Gledališka ul. 7, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 25. oktobra 1922.

Žalujejo rodbino:

Šircelj, Kopp, Aljančič.

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarov Bösendorfer, Czapska, Ehrbar, Hözl, Schwellhofer, Original Stingl itd.

Tudi na obroke. Tudi na obroke.

Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana, Milčarjeva ul. 5.

Prostovoljna dražba hiše

št. 38 na Opekarski cesti v Ljubljani s pritliklinami in z vrtom se bo vršila na licu mesta v nedeljo, dne 29. oktobra t. l. ob 2. popoldne. Izključna cena 500.000—K. Vadiji 10 %. Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo v pisarni notarija Hudovernika v Ljubljani, Sodna ul. št. 6.

Pozor! Kožuhovina Pozor!

vseh vrst, posebno lepe Alaska in plave listce, kakor tudi kunine in dihurjeve boe, različne ovratnike za gospode in dame, bele predposteljne preprope se dobijo vedno v zalogi pri

FILIP BIŽJAK krznar, Ljubljana Gospodsvetska c. 13/8. (Kolizej)

Dr. Démeter Bleiweis-Trsteniški

specialist za notranje bolezni in za bolezni v nosu in vratu

se je povrnil

Kongresni trg 13 3—5 pop.

Preoblikovalnica klobukov za dame in gospode

Barborič-Završan LJUBLJANA, Mestni trg štev. 7

Cenjenim naročnikom si dovoljujem naznaniti, da vodim po smrti svojega soproga Jožeta Kunstlerja, kovaške mojstra, kovaške obrt nadalje do polnoletnosti svojega sina Jožeta Kunstlerja ter se cenjenim naročnikom najtopleje priporočam.

Vsa naročila novih vozov, kakor tudi vsa popravila in podkovanje konj se bodo točno po naročilu najceneje izvrševalo.

MARIJA KUNST